

PINOKIS

Ištraukos, pagrastos žmogaus teisėmis.

1. TEISĖ Į MOKSLĄ IR ŠVIETIMĄ

II veiksmas (ištrauka)

(Svirplys atsitraukia atokiau, o scenoje pasirodo Pinokis. Jis patenkintas žvangina auksinukais, kuriuos gavo iš Ugniarijo ir ketino nunešti tėtei Džepetui)

PINOKIS:

- Nuo šiol būsiu geras berniukas ir klausysiu tėtės Džepeto. Nusipirksiu naują elementorių, eisiu į mokyklą, stropiai mokysiuosi ir tapsiu žmogumi. Protingu ir išmintingu! (vis barškina monetomis ir linksmas pasakoja). Tiesą sakė senasis svirplys „Nepaklusniems vaikams negali sektis šiame pasaulyje“. Patyriau tai savo kailiu, nes išgyvenau begales bėdų. O kiek kartų vos galo negavau, net visas kūnas girgžda apie tai prisiminus...(jau liūdnai pasakoja).

(Jam bekalbant scenoje pasirodo Lapinas ir Katinas. Du savanaudžiai sukčiai ir melagiai, kurie vis ieško iš ko pasipelnyti, ką apgaut ar nuskriausti. Jiems svarbiausia, kad patiems būtų gerai).

LAPINAS (nutaisęs malonų balsą, kreipiasi į Pinokį):

- Ir ką gi tu veiksi su tomis monetomis?

PINOKIS:

-Pirmiausia tai nupirksiu tėtei Džepetui naują švarką, auksuotą, sidabruotą su deimantinėmis sagom, sau - elementorių ir keliausiu į mokyklą, kad tapčiau protingu žmogumi. Ir dar riestainiams liks (patenkintas vėl barškina monetomis, lyg erzintų pakeleivius).

I veiksmas (ištrauka)

(Pinokis pasislepia, vėl pasirodo svirplys).

SVIRPLYS:

- Nepaklausė mažasis nenaudėlis išminčiaus patarimo, neklausė ir tėtės Džepeto. Nepadėjo nei prašymai, nei barimas. Ir tai nežadėjo nieko gero. Jis nesimokė, nieko nedirbo, krėtė aibes visokių šunybių. Nudegė savo medines kojas užmigęs prie laužo, ir vėl Džepetas jam išdrožė naujas, nupirko elementorių ir prisakė keliauti į mokyklą. Pinokis jį pardavė ir nerūpestingai leido laiką teatre. Ten susitiko su daugybe lėlių ir juodabarzdžiu lėlininku Ugniariju, kuris norėjo sudeginti medinuką, kad išsivirtų sriubos, tačiau laimei viskas baigėsi laimingai. Galiausiai Ugniarijys Pinokiui davė penkias auksines monetas ir liepė jam nunešti juos tėčiui Džepetui, kad šis nusipirktų švarką ir pavalgyti. Kartais Pinokiui buvo gaila tėčio, tačiau nieko neišmanantį medinuką tuojau pat suviliodavo piktavaliai niekadėjai.

III veiksmas(ištrauka)

(Pasirodo Pinokis jis puikiai nusiteikęs, nes šalia jo gražuolė ŽYDRAPLAUKĖ FĖJA. Abu jie linksmi šnekučiuojasi)

PINOKIS:

- Ar tu žinai, Žydraplauke, koks buvo mano gyvenimas po to, kai palikau tavo jaukius namus?

ŽYDRAPLAUKĖ FĖJA:

- Na, pasakok mažasis neklaužada. Kas buvo po to, kai nukabinome tave nuo senojo ažuolo šakos? Nesidrovėk, papasakok. Kur tu buvai, ką matei, ką sutikai, kas tau dar nutiko?

PINOKIS:

- O taip, aš tikras keliauninkas. Buvau pašėlęs neklaužada medinukas. Nieko neklausiau, niekas man nerūpėjo, nes apie gyvenimą nieko nežinojau ir nesupratau.

ŽYDRAPLAUKĖ FĖJA:

- *Tu taip ir nelankei mokyklos, nesimokei? Kodėl?*

PINOKIS:

- *Maniau, kad tai tuščias laiko švaistymas. Man atrodė, kad buvo įdomesnių dalykų. Kvailioti, peštis su kitais išdykėliais, tinginiauti, meluoti. Ieškoti nuotykių, bet per ilgą savo kelionių odisėją supratau, kad tokius neišmanėlius kaip aš gaudu sukčiai ir niekadėjai. Už savo piktus darbelius ne kartą buvau uždarytas į kalėjimą, pririštas prie būdos, mane vertė dirbti sunkius darbus, skendau, buvau pakliuvęs į ryklio nasrus-baugu net prisiminti...*

ŽYDRAPLAUKĖ FĖJA:

- *Nejau aplink vien blogis, Pinoki?*

PINOKIS:

- *Ne, tikrai ne. Kitaip čia nebūčiau. Savo kelionėse sutikau daug gerų žmonių, tokių kaip tu, Žydraplauke fėja. Patyriau daug gerų dalykų. Supratau, kad klydau. Jau žinau, kad yra dviejų tipų melas. Pirmas - „Kurio trumpos kojos“ ir antras - „Kurio ilga nosis“. Dabar tikrai žinau kaip gyventi toliau.*

ŽYDRAPLAUKĖ FĖJA:

- *Na, ir kaip gi tu gyvensi toliau?*

PINOKIS:

- *Nebemeluosiu ir tapsiu geru berniuku, ir mano nosis bus tokia kaip ir šitų visų vaikų, graži ir trumpa. Daug skaitysiu ir būsiu protingas, kad niekas manęs negalėtų skriausti. Nesipyksiu su tėte Džepetu ir kitais suaugusiais, nes jie nori, kad mums visiems būtų gera ir saugu gyventi!*

ŽYDRAPLAUKĖ FĖJA:

- *Žiūrėkit vaikai, Pinokio nosytė sutrumpėjo! Vadinsi tu tikrai nemeluoji ir daug ką supratai Pinoki, o Jūs vaikai?*

I veiksmas (ištrauka)

SVIRPLYS:

- *Ohoho, taip bent, kokia jauki aplinka (dairosi, stebisi, aikčioja, reaguoja į aplinką. Pamatęs publiką kilsteli akinius) ir kokia miela publika čia susirinkusi. Ar aš čia patekau? Ar manęs laukėt? O gal ne čia man reikėjo...kas dabar gali man pasakyti? Ai, nežinote kas aš toks? Taip taip, juk neprisistačiau, na, ko iš manęs norėti, juk aš jau amžiuje, kaip sakant nebe jaunuolis (nusišypso). Kaip Jums atrodo, kas aš esu? (žiūrovai spėlioja, pasakotojas su jais bendrauja, užduoda klausimų, vysto dialogą, pagal situaciją ir progai pasitaikius gražiai save pristato):*
- *Esu vabzzzdyys, skraidantis, čirškiantis šimtmetis svirplys. Dabar jau mažiau čirškiu, ir beveik nebegroju, pirštukai nebetokie smagūs... todėl turiu puikų lagaminą. Kaip Jums atrodo-kas yra? (publika spėlioja, vėl vyksta trumpas dialogas):*
- *Šitame lagamine yra PASAKA! O jeigu aiškiau, tai pasakos herojai. Aš labai noriu Jums papasakoti savo gyvenimo istoriją, į kurią buvau pakliuvęs visaiiii atsitiktinai, visai netikėtai. Noriu Jus supažindinti su nuostabiausia italų rašytojo Carlo Collodi pasakos herojais. Ar norėtumėte drauge trumpam nukeliauti į Italiją? Ar norėtumėte pamatyti paslaptinius lagamino gyventojus? Puiku!
(publika šurmuliuoja, SVIRPLYS, skambant muzikai demonstratyviai pliaukšteli delnais.
Tuomet prie jo prisijungia artistai, kurie valdo ir įgarsina lėles. Jie atlieka spektaklio paruošimo darbus. Tuo tarpu SVIRPLYS toliau užima publiką supažindindamas su pasakos pradžia)*

SVIRPLYS:

-Matote, turiu puikių draugų, kurie šio lagamino gyventojams įkvėpė gyvybės ir dvasios, suteikė jiems įvairiausių charakterius. Viską netrukus patys išvysite, tik reikia trupinėlio kantrybės, kaip sakydavo mano prosenelė: „iš asilo kantrybės pasimokyk...“

-Kadaise gyvenau labai toli, saulėtojoje Italijoje, vieno seno dailidės, kurį visi vadino VYŠNIA, namuose, ten viskas ir prasidėjo:

PINOKIS *(girdisi Pinokio lėlės balsas, jo pačio dar nematyti);*

- Oi, oi, nustok mane kutenti (krizena), baik sakau, tu mane kuteni...(tuo tarpu girdisi stuksenimas mediniu daiktu. Sodrus balsas atliepia: „kas čia kalba, nieko nesuprantu“ ir vėl stuksenimas).

SVIRPLYS *(tyliai skambant muzikiniam fonui toliau kalbėjo):*

-Taip taip mielieji, tai medžio pliauskelė prakalbo ir labai nustebino meistrą Vyšnią. Vėliau pas Vyšnią užsuko kaimynas Džepetas, kuris labai norėjo iš medinės pliauskelės išsidrožti šokančią lėlę ir drauge su ja apkeliauti pasaulį, taip užsidirbdamas sau pragyvenimui. Taip ir nutiko. Pas Džepetą prasidėjo medinuko gyvenimas pilnas gausybės neįtikėtinų istorijų ir nepakartojamų nuotykių. O aš, senas Džepeto namų gyventojas, buvau jaukiai įsitaisęs prie židinio ir stebėjau viską iš šalies.

Pinokis – tokį vardą medinei lėlei su didžiausia atsakomybe ir globa suteikė geraširdis Džepetas. Ir nuo tada tapo jo tėčiu. Jis tikėjo, kad tas vardas Pinokiui atneš laimę ir sėkmingą gyvenimą. Visas lėlės kūno dalis drožė labai atidžiai. Plaukus, kaktą, akis (rodo publikai ir kartu garsiai kalba) ir nosį, kuri stebėtinai ištįso. Po to ėmėsi burnos, liežuvio, smakro ir taip toliau...Staiga mažasis išdykėlis atgijo, sumirksėjo, pradėjo be perstojo kalbėti, tyčiotis iš tėčio Džepeto, judėti, spurdėti, net įspyrė jam. Tapo aišku, kad su juo nebus lengva, bet jau buvo per vėlu. Kartais man plaukai lyg „spagečiai“ piestu atsistodavo iš siaubo, o kartais būdavo labai liūdna dėl medinuko krečiamų išdaigų, dėl patirtų nuoskaudų ar nenusisėkusių darbų. Prireiktų kokios savaitės, jei norėčiau viską Jums papasakoti. Šiandien mes (ranka rodo į pasiruošusius artistus) parodysim trumpą istoriją iš Pinokio gyvenimo. Jeigu jus medinuko gyvenimas sudomins, būtinai perskaitykite knygą „Pinokio nuotyčiai“ ir ją nuo pradžios iki galo perskaitysite. Gal net save atpažinsite kai kuriose vietose.

.....